

EPA ECOLOGIES PERSONALS D'APRENTATGE

EPA

ECOLOGIES PERSONALS D'APRENTATGE

Guia per connectar
els aprenentatges de
les activitats fora escola
amb els de l'aula.

Aquesta guia parteix del Treball Final de Màster realitzat per Helena Escartín i Codinach tutoritzat per Moisès Esteban-Guitart, i es basa en dues eines, l'EPA i el Mesograma, elaborades originalment per Edgar Iglesias Vidal i Moisès Esteban-Guitart, investigadors de l'Institut de Recerca Educativa de la Universitat de Girona, l'any 2019, per encàrrec de la FMRPC.

Coordinació de continguts

Maria Marcos Fernández i Jordi Puche Soler, membres de l'Equip Coordinador de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC).

Albert Quintana i Oliver, coordinador del Moviment de Renovació Pedagògica (MRP) de Girona i membre de la Junta de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC).

Marta Domènech Gutiérrez, coordinadora de l'Aliança Educació 360.

Col·laboracions

Montse Riera Torrecillas, tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Olot.

Redacció

Marta Domènech Gutiérrez, coordinadora de l'Aliança Educació 360.

Edició de l'informe

Bonalletra S.L.

Disseny i maquetació

Agitació gràfica + Mot Studio

Fotografia

Goita! Audiovisuals

Primera edició

Març 2024

ISBN: 978-84-946592-6-3

© Fundació Jaume Bofill
c. Girona, 34-i.
08010 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
www.fundaciobofill

www.educacio360.cat
www.mrp.cat

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0), llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Amb el suport de:

**Diputació
Barcelona**

| Àrea d'Educació

Índex

En dos minuts	6	A qui s'adreça?	7
		Per a què serveix?	7
		Què inclou?	7
<hr/>			
Introducció	8	1. La personalització educativa de base comunitària	9
		2. Ecologies d'aprenentatge i itineraris educatius personalitzats en clau 360	10
		3. Una metodologia testada	11
		a. El cas d'Olot i la Vall d'en Bas	
		b. El cas de Girona	
<hr/>			
1 — L'EPA: què és i per a què serveix?	13	1. Una eina per connectar espais i temps educatius dins i fora de l'aula	14
		2. Per a què serveix?	15
<hr/>			
2 — Pas a pas: com poso en pràctica l'EPA a l'aula?	20	1. Consideracions prèvies	21
		2. Llegenda i categories de l'EPA	22
		3. Abans de començar: materials i preparació del grup classe	24
		4. Posada en pràctica	24
		5. Una informació valuosa	28
<hr/>			
3 — Un pas més enllà: el Mesograma	30	1. Què aporta el Mesograma?	31
		2. Posada en pràctica	32
<hr/>			
Guies de treball de l'Educació 360 als centres educatius	36		
<hr/>			

En dos minuts

A qui s'adreça?

Aquesta publicació és per a tu si...

- Ets **mestre, TIS (Tècnic/a d'Integració Social), educador/a social** o un altre tipus de professional d'un centre educatiu i vols conèixer les oportunitats educatives que té el teu alumnat i vincular-les als seus interessos i amb l'entorn.
- Ets un **centre educatiu** i busques avançar cap a la personalització educativa, així com enfortir la xarxa del centre amb recursos, equipaments i oportunitats educatives del teu entorn.
- Ets un **ajuntament** i vols dissenyar, planificar i avaluar polítiques educatives municipals basades en el coneixement de les activitats educatives que els infants i els joves desenvolupen al teu territori.
- Ets una **entitat** i vols conèixer la realitat educativa dels infants i els joves amb què treballes per acompanyar-los en el desenvolupament de trajectòries educatives, socials i personals.

Per a què serveix?

Aquesta guia et donarà eines per:

- Facilitar processos d'orientació i acció tutorial orientats a la personalització de l'aprenentatge.
- Potenciar el paper dels centres educatius com a agents clau d'un ecosistema educatiu local.
- Impulsar una mirada educativa comunitària, reforçant les connexions entre centres, agents educatius i el conjunt de la comunitat.

Què inclou?

- Un marc teòric sobre la personalització educativa basada en l'entorn, ecologies d'aprenentatge i itineraris educatius personalitzats, tot connectat amb la perspectiva d'educació a temps complet.
- Exemples d'èxit en l'ús d'eines per a la personalització educativa.
- Guies pràctiques per utilitzar:
 - L'eina EPA (Ecologia Personal d'Aprenentatge) per analitzar i compartir les oportunitats educatives.
 - El Mesograma, per identificar, reflexionar i construir estratègies en relació amb l'ecosistema educatiu del centre.

Introducció

1 — La personalització educativa amb base comunitària

¹Esteban-Guitart, M. i Iglesias, E. (2020). «¿Puede la personalización del aprendizaje de base comunitaria contribuir a la educación inclusiva?» *Revista de Educación Inclusiva*.

Disponible en línia:

<https://revistaeducacioninclusiva.es/index.php/REI/article/view/538>

S'entén per **personalització educativa amb base comunitària** aquell procés d'aprenentatge en què l'alumnat enriqueix les seves trajectòries i experiències mitjançant projectes desenvolupats en una xarxa dinàmica de contextos, serveis i recursos, ajustats a les seves identitats, interessos, necessitats i motivacions¹.

Quan es vol personalitzar els aprenentatges d'infants i joves, cal desplegar un conjunt d'estratègies pedagògiques **centrades en l'alumne/a i el seu context**, amb l'objectiu de respondre a les seves necessitats i interessos. L'objectiu d'aquesta orientació és que l'alumnat atribueixi un valor personal a allò que aprèn, i s'afavoreixi així la **transferència d'aprenentatges significatius**.

En el procés per assolir aquests aprenentatges significatius és essencial reconèixer i integrar el **paper de la comunitat**. Això implica fomentar entorns on els alumnes no només aprenguin, sinó també se sentin membres actius i valuosos de la seva comunitat, contribuint-hi i enriquint-la.

Els motius darrere de la personalització educativa.

Per què?

Quan l'alumnat atribueix sentit a allò que aprèn, millora el seu autoconeixement i la seva comprensió personal, alhora que desenvolupa la seva capacitat per relacionar-se de manera efectiva. A més, aquesta comprensió li permet connectar amb la realitat que l'envolta i construir una identitat pròpia que guia les seves accions i la seva implicació en la planificació del futur.

Les dimensions de la personalització educativa es poden sintetitzar en aquests blocs:

- **Interessos:** Es parteix de les necessitats, interessos, passions, motivacions, fortaleses i objectius de l'aprenent, així com de les seves experiències d'aprenentatge.
- **Responsabilitat:** L'alumne/a assumeix un rol actiu i participa en la presa de decisions sobre la planificació i desenvolupament de les activitats d'aprenentatge.
- **Reflexió:** Es promou la reflexió individual i col·lectiva sobre les seves experiències d'aprenentatge, ajudant-lo a reconèixer com actua i se sent en les diferents tasques.
- **Trajectòria:** L'aprenent segueix trajectòries i itineraris personals d'aprenentatge a partir dels seus objectius, motivacions, interessos, progressos i decisions.
- **Acompanyament:** Es facilita l'acompanyament per part de diversos agents (famílies, docents, tutors, monitors, professionals), connectant temps i espais educatius per fomentar una experiència cohesionada.

Què és?

Què no és?

L'activitat o experiència que vincula els interessos i objectius dels aprenents amb els objectius i activitats educatives.

Pràctiques enfocades únicament en la individualització, com ajustar el ritme o metodologia sense tenir en compte els interessos o el context.

Un procés orientat a promoure aprenentatges amb sentit i valor personal.

Processos on els interessos són el fi últim, en lloc de formar part del camí cap a aprenentatges significatius.

Un enfocament centrat en l'alumne/a, que considera el context i la comunitat com a part essencial del procés educatiu.

Un enfocament on l'alumne/a és percebut com «el centre del món», ignorant el paper del seu entorn i la seva comunitat.

Per a més informació: https://educacio360.cat/app/uploads/2021/04/infografia_personalitzacio_educativa_A4.pdf

2 — Ecologies d'aprenentatge i itineraris educatius personalitzats en clau 360

L'**Educació a Temps Complet** es basa en un model educatiu que entén el procés d'aprenentatge des d'una perspectiva holística. Aquest enfocament transcendeix el temps escolar i els límits físics de l'escola, abastant tot l'entorn vital de l'alumne/a i integrant el conjunt de les seves experiències. L'infant o el jove esdevé el centre del procés educatiu, amb accés a oportunitats diverses i significatives que garanteixen la **igualtat d'oportunitats** i l'**equitat**. Aquesta visió connecta plenament amb el concepte de personalització educativa de base comunitària, ja que promou un aprenentatge contextualitzat i vinculat als interessos, objectius i necessitats de cada alumne/a, i potencia la **participació activa en la comunitat** i el seu **sentiment de pertinença**.

Per avançar cap a una educació a temps complet que integri plenament aquesta perspectiva, és imprescindible valorar les **ecologies d'aprenentatge** dels infants i joves. Aquest concepte fa referència al conjunt de contextos i espais, tant físics com virtuals, que proporcionen oportunitats d'aprenentatge al llarg i ample de la seva vida.

Conèixer aquestes ecologies d'aprenentatge permet dissenyar **itineraris educatius personalitzats en clau 360**, on les diferents experiències educatives (vivències, sabers, competències) es connecten i es potencien mútuament. Aquests itineraris reflecteixen el trànsit de l'alumnat per una àmplia gamma d'activitats i pràctiques socials, culturals, artístiques, comunitàries i educatives, fomentant un aprenentatge integral i coherent.

Aquesta guia ofereix una eina específica per ajudar els docents a identificar i analitzar les ecologies d'aprenentatge de cada alumne/a, tot ampliant la mirada educativa més enllà de l'escola. Es tracta de concebre l'ecosistema educatiu com una xarxa dinàmica d'agents i oportunitats interconnectades, on tots els elements contribueixen al desenvolupament personal i acadèmic de l'alumnat.

L'eina central d'aquesta guia, l'**EPA (Ecologia Personal de l'Aprenentatge)**, és un recurs pràctic que permet treballar directament amb l'alumnat per coconstruir

les seves ecologies d'aprenentatge. Aquesta metodologia ajuda a identificar i establir vincles significatius entre l'escola, l'entorn i les diverses experiències educatives, oferint una base sòlida per dissenyar itineraris que responguin als interessos, motivacions i necessitats de cada estudiant.

3 — Una metodologia testada

L'aplicació de l'EPA en diferents municipis ha demostrat la seva utilitat per a la planificació municipal en l'àmbit educatiu. Aquesta eina permet obtenir una visió detallada de la participació de l'alumnat en activitats fora de l'horari lectiu, facilitant la identificació de desigualtats i de pràctiques. Aquesta radiografia personalitzada de les dinàmiques educatives dels infants esdevé una eina clau per detectar mancances en l'accés a activitats educatives i, a partir d'aquesta informació, poder prendre decisions i posar en marxa estratègies per garantir oportunitats equitatives per a tots els infants i els joves.

Els casos d'Olot, la Vall d'en Bas i Girona exemplifiquen com aquest recurs pot contribuir a enfortir les polítiques educatives locals, tot promovent una millor coordinació entre els agents educatius i optimitzant els recursos municipals.

El cas d'Olot i la Vall d'en Bas

L'any 2021, l'Ajuntament d'Olot va aprovar el seu Pla Estratègic d'Educació 360, que inclou com a una de les seves prioritats la personalització dels aprenentatges. L'objectiu és integrar les experiències educatives fora de l'escola dins l'acció tutorial i assegurar que tots els alumnes tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge.

Dins d'aquest marc, les Àrees de Cultura i Educació d'Olot i d'Educació i Joventut de la Vall d'en Bas van impulsar, durant el curs 2023-2024, un projecte pilot a diversos centres educatius per aplicar les eines **EPA (Ecologies Personals d'Aprenentatge)** i **Mesograma Educatiu**. El projecte va comptar amb el suport de l'Institut de Recerca Educativa de la Universitat de Girona, els Moviments de Renovació Pedagògica i la Xarxa d'Educació 360 a comarques gironines, amb la col·laboració de la Diputació de Girona.

Inicialment, el projecte es va implantar en quatre escoles d'Olot i la Vall d'en Bas. Des del curs 2024-2025, s'hi han afegit tres centres més.

Com es va dur a terme?

- 1. Formació docent:** Els equips educatius van rebre formació sobre les eines EPA i Mesograma Educatiu.
- 2. Participació de l'alumnat:** Es van organitzar sessions perquè els alumnes identifiquessin i compartissin les activitats educatives i extraescolars que realitzen fora de l'horari lectiu.
- 3. Anàlisi de dades:** Els resultats recollits es van utilitzar per millorar l'acció tutorial i orientar la planificació educativa dels centres i del municipi.

Resultats i reptes de futur

Docents i alumnes han valorat positivament el projecte. Els mestres han destacat que aquesta eina permet detectar quins alumnes no participen en activitats extraescolars i obtenir una visió global de la connexió entre l'escola i l'entorn. Els principals reptes futurs són expandir el projecte a més centres i garantir que tots els alumnes tinguin accés equitatiu a les activitats educatives.

El cas de Girona

Després de l'experiència d'Olot, l'Ajuntament de Girona, amb el suport del Moviment de Renovació Pedagògica de Girona, la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona i la Xarxa Territorial d'Educació 360, va posar en marxa un projecte pilot similar per implementar les eines EPA i Mesograma als centres educatius del municipi.

Aquesta iniciativa va sorgir de la Comissió Educació 360 del Consell Municipal d'Educació de Girona amb l'objectiu de fomentar la participació en activitats extraescolars i aprofitar aquestes eines com un suport per a l'acció tutorial i la connexió entre els aprenentatges escolars i els no escolars.

Com es va dur a terme?

- 1. Selecció de centres:** Durant el curs 2023-2024, quatre escoles de diferents zones de la ciutat van participar en la prova pilot.
- 2. Formació i sensibilització:** Es va oferir formació als equips docents sobre les eines EPA i Mesograma Educatiu.
- 3. Aplicació de l'EPA:** Es van identificar les activitats extraescolars i els recursos educatius disponibles a cada barri.
- 4. Anàlisi i planificació:** Les dades recollides es van utilitzar per planificar accions municipals que fomentin la participació en activitats extraescolars.

L'octubre de 2024, es va decidir mantenir l'EPA en aquests centres i ampliar la iniciativa a quatre escoles més, amb la col·laboració d'alumnes de pràcticum de la Universitat de Girona.

Resultats i reptes de futur

La primera fase del projecte ha estat ben rebuda. L'octubre de 2024, es va celebrar una jornada al CRP del Gironès per valorar els resultats, que van ser positius. Es va decidir ampliar la iniciativa i reforçar el suport a les famílies i els centres per tal de garantir l'accés equitatiu a les activitats extraescolars. Els reptes futurs inclouen consolidar l'eina EPA com a referent en la planificació educativa municipal i millorar la coordinació entre els agents educatius.

1 — L'EPA: què és
i per a què serveix?

1 — Una eina per connectar espais i temps educatius dins i fora de l'aula

L'**Ecologia Personal d'Aprenentatge** (EPA) és una eina gràfica que permet representar, per ordre d'importància, les activitats, les relacions (ajudes i suports), les oportunitats educatives i els interessos d'un alumne/a concret. Aquesta eina ofereix una visió clara de la seva ecologia personal d'aprenentatge, connectant els diferents espais, temps i agents que contribueixen al seu desenvolupament educatiu i personal.

Pensada per ser utilitzada en el marc de l'**acció tutorial**, l'EPA es presenta com una fitxa personalitzada que pot ser treballada conjuntament pel tutor/a, l'equip docent, el TIS (Tècnic/a d'Integració Social), l'educador/a social o altres agents educatius.

L'alumnat, amb l'assessorament del tutor/a, identifica i pren consciència de les seves aficions i activitats, així com dels recursos, equipaments i suports socials i educatius que contribueixen al seu desenvolupament educatiu i personal.

Durant la posada en pràctica de l'EPA, l'alumnat crea una mena de «radiografia» del seu propi **fora escola**: elabora un mapa que reflecteix els elements clau del seu entorn educatiu i personal. Aquest procés facilita una comprensió més profunda de com es connecten les seves experiències dins i fora de l'aula, i permet establir vincles significatius entre ambdues dimensions.

2 — Per a què serveix?

L'EPA és una eina fàcil d'implementar a l'aula que, alhora, proporciona informació molt valuosa tant de cada alumne/a de manera individual com del conjunt del grup classe i del centre educatiu. A més, permet identificar i visibilitzar les oportunitats educatives disponibles al territori i mostra les connexions entre l'entorn i l'aprenentatge.

A continuació es presenten les principals línies de treball que es poden desenvolupar a partir de la posada en pràctica de l'EPA:

Personalització de l'acompanyament a cada alumne/a

Tant en l'acompanyament que fa el/la tutor/a en la realització de l'EPA, com en l'anàlisi posterior dels resultats, la informació i les reflexions obtingudes permeten:

- **Identificar activitats i interessos:** Descobrir les activitats, interessos, dinàmiques de relació i usos del temps de cada alumne/a fora de l'horari lectiu.
- **Donar veu a l'alumnat:** Comprendre com els estudiants perceben la seva pròpia «ecologia d'aprenentatge» i valorar les seves perspectives.
- **Detectar necessitats:** Reconèixer àrees de millora i necessitats personals, fomentant un equilibri en la seva experiència educativa.
- **Connectar interessos amb oportunitats:** Enllaçar els interessos i necessitats de l'alumnat amb oportunitats educatives dins i fora del context escolar.
- **Codissenyar propostes educatives:** Desenvolupar conjuntament amb l'alumne/a les propostes que s'alineïn amb les seves motivacions i experiències fora de l'escola.
- **Fomentar dinàmiques col·lectives:** Identificar interessos o dinàmiques de relació compartides entre l'alumnat, promovent una cohesió dins del grup classe o del centre educatiu.
- **Afavorir la reflexió:** Estimular la reflexió de l'alumnat sobre el valor i la importància educativa de tot allò que fa fora de l'horari escolar.

Enriquiment de la interacció amb el grup-classe

Tot i que l'EPA comença com un exercici personal realitzat per cada alumne/a amb el suport del tutor/a o d'un altre referent, també té un fort component col·lectiu. Aquest component es manifesta tant en les dinàmiques i els debats que es poden generar a l'aula durant el procés com en l'anàlisi i aprofitament de la informació obtinguda a nivell de grup classe.

Les oportunitats que ofereix aquesta eina per enriquir la interacció a l'aula són:

- **Fomentar el diàleg i la reflexió col·lectiva:** Generar espais on l'alumnat pugui compartir i reflexionar conjuntament sobre les activitats i interessos que desenvolupen fora de l'escola, posant així en valor la seva importància educativa.
- **Identificar interessos compartits:** Detectar pràctiques, interessos i dinàmiques comunes dins del grup classe i fomentar així una major cohesió i comprensió mútua entre els estudiants.
- **Visibilitzar oportunitats educatives del territori:** Presentar al grup les activitats, espais i equipaments disponibles al territori, de tal manera que es connectin amb els interessos detectats durant l'exercici i es faci prescripció d'opcions educatives que puguin ser d'interès.

- **Cocrear projectes d'aula:** Desenvolupar projectes col·lectius o propostes d'aula alineades amb els interessos comuns identificats, amb la implicació activa de l'alumnat en la seva planificació i execució.

Aprofundiment en la relació amb les famílies

La informació obtinguda a través de l'EPA aporta nous elements per enriquir la comunicació i la col·laboració entre el tutor/a i les famílies. Aquesta eina permet establir un diàleg més profund i constructiu, mitjançant els següents usos:

- **Compartir perspectives:** Compartir l'EPA de l'alumne/a amb la família perquè conegui la seva percepció sobre les activitats que realitza i els seus interessos.
- **Reflexionar conjuntament:** Facilitar un espai per dialogar sobre el volum, la naturalesa i els usos del temps de l'alumne/a, així com sobre els interessos i necessitats que ha expressat.
- **Fomentar la comunicació familiar:** Promoure que les famílies descobreixin aspectes de les activitats i vivències dels seus fills/es que potser desconeixien, enriquint així el vincle familiar.
- **Acordar accions conjuntes:** Col·laborar amb les famílies per dissenyar estratègies i accions que millorin les experiències educatives de l'alumne/a tant dins com fora de l'escola.
- **Prescripció d'oportunitats educatives:** Informar sobre activitats, espais o equipaments del territori que poden estar alineats amb els interessos de l'alumnat, oferint recomanacions ajustades a la seva situació.
- **Valorar la perspectiva de les famílies:** Explorar quin valor educatiu atribueixen les famílies a les activitats que els seus fills/es realitzen fora de l'horari lectiu, entenent-ne les prioritats i expectatives.
- **Identificar i superar barreres:** Detectar possibles obstacles (econòmics, culturals o personals) que dificulten l'accés de l'alumnat a oportunitats educatives i acompanyar les famílies en la cerca de solucions, com ara beques o alternatives més accessibles.

Incorporar la mirada 360 en les avaluacions

Començar a utilitzar l'EPA com un recurs de tutoria permet aplicar la perspectiva de l'educació a temps complet tant dins de l'aula com dins del centre educatiu. En aquest sentit, l'avaluació és també un àmbit en què es pot materialitzar aquesta nova mirada:

- Incorporant en els informes d'avaluació valoracions vinculades a les activitats fora escola que es realitzen i els interessos detectats en l'EPA.
- Obtenint informacions al voltant de les competències i aprenentatges realitzats en aquests contextos i activitats (per exemple, informes avaluatius d'entitats no formals com una Escola Municipal de Dansa).
- Incorporant espais qualitius on l'aprenent pugui identificar i descriure aprenentatges realitzats en les activitats i equipaments de l'EPA.

Potenciar la relació amb altres agents educatius

Els resultats de les EPA proporcionen informació molt valuosa sobre les oportunitats educatives disponibles al territori (barri, poble, ciutat) on es troba el centre educatiu. Aquesta informació obre la porta a diverses accions que poden reforçar la col·laboració amb altres agents educatius:

Facilitar la planificació educativa municipal

- **Establir xarxes col·laboratives:** Connectar les activitats, pràctiques i projectes educatius de l'aula i del centre amb altres professionals i agents educatius dins i fora de l'escola, com ara tècnics/ques d'integració social (TIS), educadors/es socials, equips de plans comunitaris, així com entitats esportives, artístiques, de lleure i equipaments municipals.
- **Vincular interessos amb l'entorn educatiu:** Relacionar els interessos i les necessitats expressats per l'alumnat amb les oportunitats educatives i d'aprenentatge que ofereix el seu entorn immediat, tot creant connexions significatives.
- **Explorar nous agents i espais educatius:** Donar a conèixer als alumnes agents, espais i recursos educatius del territori que potser són desconeguts o menys accessibles, amb l'objectiu de fomentar una major interacció amb l'entorn comunitari.

Com s'ha vist en els casos d'Olot i Girona, l'EPA no és només una eina de tutoria, sinó que pot convertir-se també en una eina estratègica per al disseny, la planificació i l'avaluació de polítiques educatives municipals. En aquest sentit, l'EPA pot ajudar tècnics i representants polítics municipals en les següents línies d'actuació:

- **Millorar la relació entre escola i ajuntament:** Pot facilitar l'intercanvi d'informació valuosa entre els centres educatius i l'ajuntament, identificant necessitats i oportunitats educatives i socioeducatives del territori.
- **Enriquir l'oferta educativa:** Pot complementar o ampliar els programes municipals d'activitats fora de l'horari escolar per adequar-los millor als interessos i necessitats detectades a través de l'EPA.
- **Detectar desigualtats:** Pot visualitzar diferències en les experiències educatives fora de l'escola, tant entre alumnes d'un mateix centre com entre centres diferents, especialment si l'EPA es desplega a escala municipal.
- **Acompanyar les transicions educatives:** Pot reforçar l'acompanyament en el pas de primària a secundària, tenint en compte les activitats realitzades en l'etapa anterior i promovent la continuïtat o l'adaptació a nous interessos i necessitats dels estudiants.
- **Coordinar agents educatius:** facilitar el treball conjunt entre agents educatius i xarxes d'entitats públicoprivades per analitzar l'oferta educativa del territori, promoure la participació i dissenyar accions que abordin desequilibris o desigualtats detectades.
- **Traçar evolucions i tendències:** L'establiment de l'EPA com una eina d'ús continuat als centres educatius pot ajudar a monitorar l'evolució dels interessos, les participacions i les necessitats de l'alumnat a nivell municipal o de barri.

aprendre guitarra
Mecanografía
Taekwondo

5/08/23
Domingo 5 de mayo del 2023
Viernes 5 de mayo del 2023

GR GR GR GR GR GR
GR GR GR GR GR GR
HI HA
HI HAN
HI HAVEN
HABER DE
TENDRE

2 — Pas a pas:
com poso en pràctica
l'EPA a l'aula?

1 — Consideracions prèvies

1. Edats recomanades

L'ús de l'EPA és especialment recomanable a partir del cycle mitjà d'educació primària. En aquestes edats, els infants ja han desenvolupat una capacitat de reflexió suficient per treure el màxim profit del procés i dels resultats. En etapes més primerenques, aquesta habilitat pot no estar prou madura per garantir una experiència òptima. Tanmateix, en etapes educatives anteriors, es pot valorar convertir l'activitat global en un exercici amb participació de les famílies. Així mateix, l'eina també és adaptable a etapes d'educació secundària o postobligatòria, ajustant, si es considera necessari, els elements visuals a un format més adient per a joves i adolescents.

2. Acompanyament del tutor/a o figura educativa referent

La creació de l'EPA ha d'anar sempre guiada pel tutor/a. És essencial assegurar que la ràtio d'alumnes per docent sigui l'adequada per tal de proporcionar un acompanyament efectiu. En cas necessari, es pot planificar l'organització de grups reduïts o comptar amb el suport d'altres mestres o professionals.

3. Fomentar la reflexió crítica en el procés d'anàlisi del «fora escola»

L'EPA proporciona una radiografia clara del «fora escola» de l'alumnat, però és essencial que aquest participi activament en el procés de reflexió mentre el desenvolupa. Incorporar preguntes que promoguin la reflexió crítica sobre les activitats, recursos, suports i equipaments identificats enriqueix la comprensió de les seves experiències educatives i permet l'alumnat prendre consciència del valor de cada element en la seva ecologia d'aprenentatge. Aquest procés aporta informació addicional molt valuosa i contribueix a una anàlisi més profunda i significativa.

4. Incorporar desitjos i aspiracions

Durant l'elaboració de l'EPA, cal dedicar un temps a reflexionar sobre les activitats que l'alumne/a no fa, però que li agradaria fer. És probable que l'alumnat tingui dificultats per imaginar oportunitats educatives que no coneix directament. Per això, la guia del tutor/a és crucial, tant per aportar idees com per oferir informació sobre les oportunitats educatives disponibles al territori.

5. Context i suport addicional

El coneixement previ del tutor/a sobre els recursos i oportunitats de l'entorn serà clau per garantir un resultat complet i enriquidor. Aquest coneixement ajuda a ampliar la perspectiva de l'alumne/a i a situar noves possibilitats en el seu mapa d'aprenentatge.

2 — Llegenda i categories de l'EPA

L'EPA consta de diferents elements visuals (un full de treball i adhesius amb diverses formes i colors) que permeten desenvolupar l'activitat.

El material necessari es troba disponible per a la seva descàrrega aquí:

<https://educacio360.cat/guies-recursos/epa-ecologies-personals-daprenentatge-guia-per-connectar-els-aprenentatges-de-les-activitats-fora-escola-amb-els-de-laula/>

LLEGENDA DELS ELEMENTS DE L'EPA:

	Full de treball: serveix com a punt de partida per situar l'alumne/a al centre i organitzar visualment els diferents elements de la seva ecologia d'aprenentatge.
	Emoticona somrient: representa l'alumne/a, el punt central al voltant del qual s'organitzen els altres elements.
	Quadrat blau: activitats extraescolars o activitats organitzades que l'alumne/a realitza regularment amb un horari establert, incloent-hi els caps de setmana. Activitats extraescolars que fa amb regularitat i amb un horari fix durant la setmana. Un quadrat per a cada activitat. És convenient posar dins del quadrat el nom de l'activitat, on la fa, i si és possible els dies a la setmana que la fa. <i>Exemples: bàsquet, música, anglès, suport a l'estudi, esplai...</i>
	Quadrat lila: activitats extraescolars que no fa i li agradaria de fer. Un quadrat per a cada activitat.
	Triangle verd: activitats que l'alumne/a realitza de manera no estructurada, però amb certa freqüència, sovint relacionades amb l'ús d'espais o equipaments del territori. És interessant recollir també aquelles que es realitzin a casa amb regularitat. <i>Exemples: anar a la biblioteca, pavelló esportiu, jugar a la plaça, llegir a casa, anar al centre obert, església, mesquita, visitar els avis...</i>
	Sol groc: activitats organitzades que realitza durant el període de vacances escolars. <i>Exemples: casa, colònies, campaments...</i>
	Estrella magenta: persones de referència amb qui l'alumne/a parla sobre les seves activitats extraescolars i de lleure educatiu, i que l'acompanyen en la presa de decisions sobre aquestes. <i>Exemples: pare, mare, altres familiars, mestre, educador/a, referent centre obert, entrenador...</i>

NOM: *Alex*

EDAT: *9 anys*

Ecologies personals d'aprenentatge (EPA)

 Aficions, activitats (per exemple, música, dansa, activitats esportives, etc.).

 Recursos i equipaments (per exemple, la biblioteca)

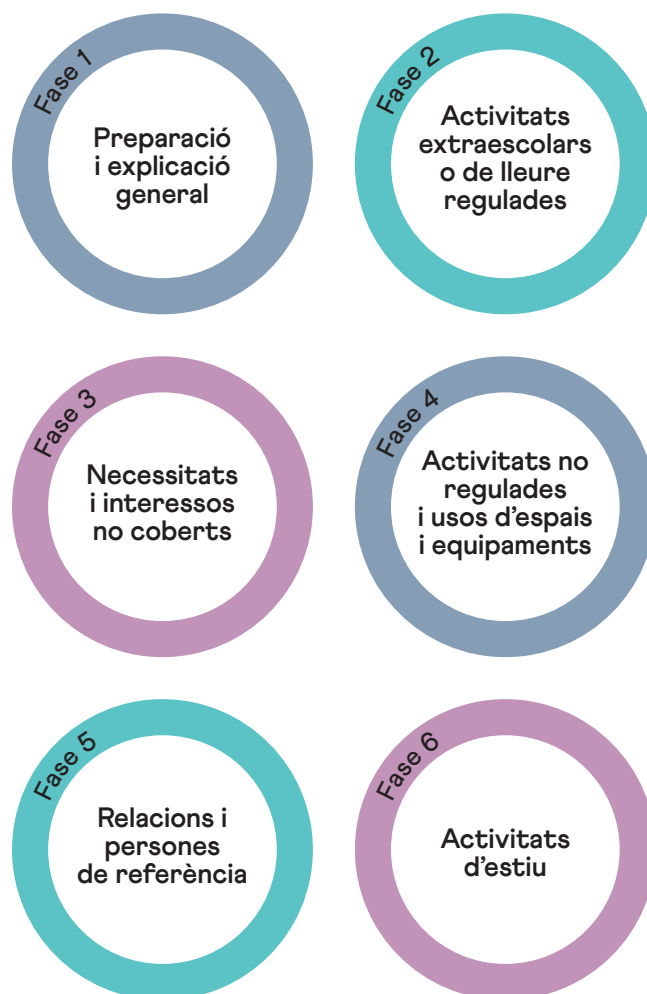
3 — Abans de començar: materials i preparació del grup classe

Per garantir el correcte desenvolupament de l'activitat és important que l'alumnat estigui motivat. En aquest sentit, es recomana que el tutor/a faci una explicació prèvia del sentit de l'activitat: **reconèixer i valorar totes les activitats i oportunitats educatives que fan i a les que tenen accés així com identificar els interessos i les inquietuds.**

Materials necessaris per desenvolupar l'activitat:

- > Full de treball.
- > Emoticones.
- > Tisores per retallar els elements visuals (quadrats, triangles, etc.).
- > Tub de cola per poder retallar i enganxar les emoticones (en el cas que no s'hagin imprès els elements amb paper adhesiu).
- > Retolador per escriure a sobre dels elements visuals.

4 — Posada en pràctica

Fase 1

Preparació i explicació general

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Que l'alumnat reflexioni i arribi a conclusions pròpies sobre la importància de cadascuna de les ecologies d'aprenentatge.
- Que l'alumnat entengui l'exercici que faran i el significat de cadascun dels elements que utilitzaran.

Com ho fem?

1. El tutor/a reparteix tots els materials a cada alumne/a: full de treball, adhesius dels elements visuals, retolador.
2. El tutor/a explica el significat dels diversos elements visuals (adhesius) que s'han repartit.
3. L'alumne/a escriu el nom i el curs al full de treball i col·loca l'emoticona somrient al centre del full de treball (també es pot animar els alumnes a dibuixar-se al mig del full o a personalitzar l'emoticona).

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Per què creieu que és important explicar les activitats que feu quan sortiu de l'escola?*
- *Quina informació ens pot donar saber què fa cadascú quan acaben les classes?*

Fase 2

Activitats extraescolars o de lleure regulades

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Identificar les activitats extraescolars de l'alumnat i la seva rellevància personal.
- Fomentar la reflexió sobre el valor i l'impacte d'aquestes activitats en el seu desenvolupament.

Com ho fem?

4. L'alumne/a escriu dins els **quadrats blaus** les activitats extraescolars que fa amb regularitat amb un horari fix durant la setmana, incloent-hi el cap de setmana. Cal utilitzar un quadrat per a cada activitat.
5. L'alumne/a enganxa els quadrats blaus al full de treball situant-los en relació a l'emoticona central segons la importància que li doni. Cada quadrat estarà més a prop del centre del full com més significativa sigui o més l'interessi i més allunyada com menys valor li atorgui l'alumne/a.

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Quines activitats feu cada setmana al migdia, a la tarda o els caps de setmana (esports, música, dansa, dibuix, etc.) fora dels horaris de classe normal?*
- *Totes les activitats us agraden igual? Quines us interessen més?*

Fase 3

Necessitats i interessos no coberts

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Detectar les necessitats i interessos educatius o de lleure que l'alumnat encara no té coberts.
- Fomentar que l'alumnat expressi desitjos i interessos per planificar futures oportunitats d'aprenentatge i participació.

Atenció: aquesta fase és especialment delicada. El tutor/a ha de trobar l'equilibri adequat entre obrir la mirada i identificar interessos i, alhora, no generar altes expectatives que puguin trobar-se amb obstacles difícils de superar. El que es busca és veure què coneix i què no coneix, treballar la descoberta de noves propostes, però sempre prou aterrades a la realitat de l'infant i de l'entorn.

Com ho fem?

6. L'alumne/a escriu dins els **quadrats liles** activitats que ara mateix no fa, però que li agradaria fer. Com s'ha dit, en aquest punt es requereix un acompanyament més actiu per part del tutor/a, en tant que és possible que per a alguns alumnes sigui difícil pensar en activitats que no fa.
7. L'alumne/a enganxa els quadrats liles al full de treball situant-los en relació a l'emoicona central segons la importància que li doni. Cada quadrat estarà més a prop del centre del full com més significativa sigui o més l'interessi i més allunyat com menys valor li atorgui l'alumne/a.

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Què us agradaria fer que no esteu fent?*
- *Hi ha alguna activitat que facin els vostres amics que us agradaria fer també?*

Fase 4

Activitats no regulades i usos d'espais i equipaments

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Identificar els usos que l'alumnat fa d'espais i equipaments i les activitats no regulades que realitza.
- Fomentar la reflexió sobre la importància d'aquests espais en la seva vida quotidiana i desenvolupament personal.

Com ho fem?

8. L'alumne/a escriu dins els **triangles verds** les activitats que fa durant les tardes o el cap de setmana que no estan regulades, però que realitza amb certa assiduitat, incloent-hi la informació sobre els espais i els equipaments on les fa.
9. L'alumne/a enganxa els triangles verds al full de treball situant-los en relació a l'emoicona central segons la importància que li atorgui. Cada triangle estarà més a prop del centre del full com més significativa sigui o més l'interessi i més allunyat com menys valor li doni l'alumne/a.

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Penseu en llocs on aneu regularment i que no són classes ni entrenaments ni activitats dirigides: anar al parc, a la biblioteca, a la ludoteca, al poliesportiu, a la mesquita...*
- *On aneu normalment quan sortiu de l'escola? I el cap de setmana?*

Fase 5

Relacions i persones de referència

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Identificar les persones amb qui l'alumne/a parla sobre les seves activitats extraescolars i de lleure educatiu i que l'acompanyen en la presa de decisions.
- Reflexionar sobre altres possibles persones de referència amb qui poden compartir interessos, inquietuds o recomanacions sobre les activitats fora de l'escola.

Com ho fem?

1. L'alumne/a escriu dins les **estrelles magenta** les persones que són referents a l'hora de parlar i decidir sobre les activitats que ja realitzen o els agradaria fer fora de l'escola.
2. L'alumne/a enganxa les estrelles magenta situant-les en relació a l'emoticona central en funció de la influència que aquestes persones tenen sobre la seva elecció d'activitats fora de l'escola.

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Amb qui acostumes a parlar sobre les activitats que fas després de l'escola?*
- *Hi ha algú que t'ajudi a decidir quines activitats fer o deixar de fer?*
- *A més de la teva família, amb qui més comentes els teus interessos (mestres, entrenadors/es, amistats, monitors/es...)?*
- *Hi ha alguna activitat que t'agradaria fer i no saps amb qui parlar-ne?*

Fase 6

Activitats d'estiu

Què volem aconseguir en aquesta fase?

- Identificar les activitats organitzades d'estiu que realitza o vol realitzar l'alumnat.
- Promoure la reflexió sobre el valor i la importància d'aquestes experiències en el seu temps de lleure i aprenentatge.

Com ho fem?

10. L'alumne/a escriu dins els **sols** les activitats organitzades (casals, colònies, campaments...) que normalment realitza durant l'estiu o que preveu realitzar el proper estiu.
11. L'alumne/a enganxa els sols al full de treball situant-los en relació a l'emoticona central segons la importància que li doni. Cada sol estarà més a prop del centre del full com més significativa sigui o més l'interessi i més allunyat com menys valor li atorgui l'alumne/a.

A tall d'exemple, algunes preguntes disparadores que el tutor/a pot plantejar:

- *Què feu quan acaba l'escola al juny?*
- *Aneu a algun casal o de colònies o participeu en algun campament?*

12. Per acabar la sessió, es recomana animar els alumnes a comentar el resultat de la seva EPA, trobar punts en comú en les activitats que fan i també en aquelles que els agradaria fer. És interessant promoure els debats entre els alumnes.

13. Quan el tutor/a ho cregui convenient, pot realitzar entrevistes personalitzades amb l'alumnat perquè d'una forma més personal puguin fer una valoració de la seva EPA.
14. Per últim, es recomana animar l'alumnat a compartir el que han treballat i debatut amb les seves famílies, amb l'objectiu que es converssi a casa sobre tot el que passa en el fora escola.

Per tal que l'EPA quedi integrada al treball d'acció tutorial posterior a l'exercici, cal fer un seguiment a fi de valorar els canvis en les pràctiques, els interessos i les percepcions. És una eina per acompanyar l'alumne/a a partir de l'endemà d'haver-la realitzat per primera vegada.

5 — Una informació valuosa

La informació recollida a partir de l'EPA té un gran valor i pot donar lloc a moltes línies de treball com hem vist al capítol anterior. Tanmateix, per fer-ho possible és important que la informació de l'EPA quedi recollida i el màxim de sistematitzada perquè esdevingui una font de consulta i de treball.

A continuació s'apunta una proposta d'eines i una metodologia senzilla per sistematitzar la informació:

Crear un full de càlcul (Excel, Google Sheets, etc.) que reculli la informació bàsica de l'EPA:

Dades personals	
<ul style="list-style-type: none"> a. Nom de l'alumne/a. b. Edat. c. Gènere. d. Curs i grup. e. Municipi on viu. f. Barri on viu. g. Data de la realització de l'EPA a l'aula. 	

Activitats que realitza	
a. Nombre d'activitats regulades / extraescolars que realitza.	
b. Nombre d'hores aproximat que dedica a fer activitats regulades durant la setmana.	
c. Tipologia de les activitats que realitza. Es recomana predefinir les següents opcions i es podran escollir més d'una:	<ul style="list-style-type: none"> i. Suport a l'estudi ii. Esportives iii. Artístiques iv. Tecnològiques v. Idiomes vi. Naturalistes vii. Centre obert / casal entre setmana viii. Esplai / Cau ix. Altres.

d. Lloc on du a terme les activitats. Es recomana predefinir les següents opcions i donar l'opció d'escollir-ne més d'una:	i. A l'escola ii. Fora de l'escola
e. Activitats que identifica com a desitjables o que li agradaria realitzar.	
f. Activitats no regulades, equipaments i espais que utilitza.	
g. Persones que identifica com a significatives/importants/referents.	
h. Activitats que realitza durant les vacances escolars. Es recomana predefinir les següents opcions i donar l'opció d'escollir-ne més d'una:	i. Casal ii. Colònies / campaments iii. Activitats organitzades puntuals. iv. Altres.

Per automatitzar la creació de l'excel i facilitar l'abocament d'informació, es recomana crear un formulari de Google o similar.

Aquesta és una proposta bàsica d'informació que es pot recollir, tanmateix, cada tutor/a o centre educatiu pot adaptar-la segons les necessitats o els elements d'interès especial sobre determinats aspectes.

Atenció: Atès que es tracta de recollir informació personal de l'alumnat, és imprescindible garantir la protecció de dades personals en tot moment. Si els resultats de l'EPA es treballen o es comparteixen fora del centre escolar o amb agents externs, serà necessari que la informació es presenti de manera completament anònima. Cada centre educatiu haurà de consultar prèviament l'assessorament jurídic corresponent abans de compartir qualsevol dada de caràcter personal de l'alumnat.

3 — Un pas més enllà: el Mesograma

1 — Què aporta el Mesograma?

L'EPA proporciona una gran quantitat d'informació rellevant per a l'equip docent, posant l'alumnat al centre i permetent analitzar tant les seves realitats i interessos com l'oferta d'oportunitats educatives al territori i l'accés que hi té. Tot i això, per obtenir una visió més àmplia i complementària de la realitat socioeducativa d'un territori (barri, poble o ciutat), existeix una altra eina clau: el **Mesograma**.

El Mesograma és una eina pràctica que situa l'escola al centre i té com a objectiu **identificar, visibilitzar, reflexionar i construir propostes des de la relació del centre educatiu amb l'ecosistema educatiu** i la xarxa socioeducativa del territori.

Mitjançant una metodologia senzilla, el Mesograma permet:

- **Crear un sociograma del centre educatiu:** Es representen visualment les relacions que el centre manté amb altres agents, actors socials, educatius i comunitaris.
- **Qualificar les relacions:** S'avalua la qualitat i la intensitat d'aquestes connexions per comprendre millor l'estat de l'ecosistema socioeducatiu.
- **Enfortir la xarxa educativa:** S'identifiquen les oportunitats per ampliar, millorar o consolidar les relacions existents amb altres agents del territori.

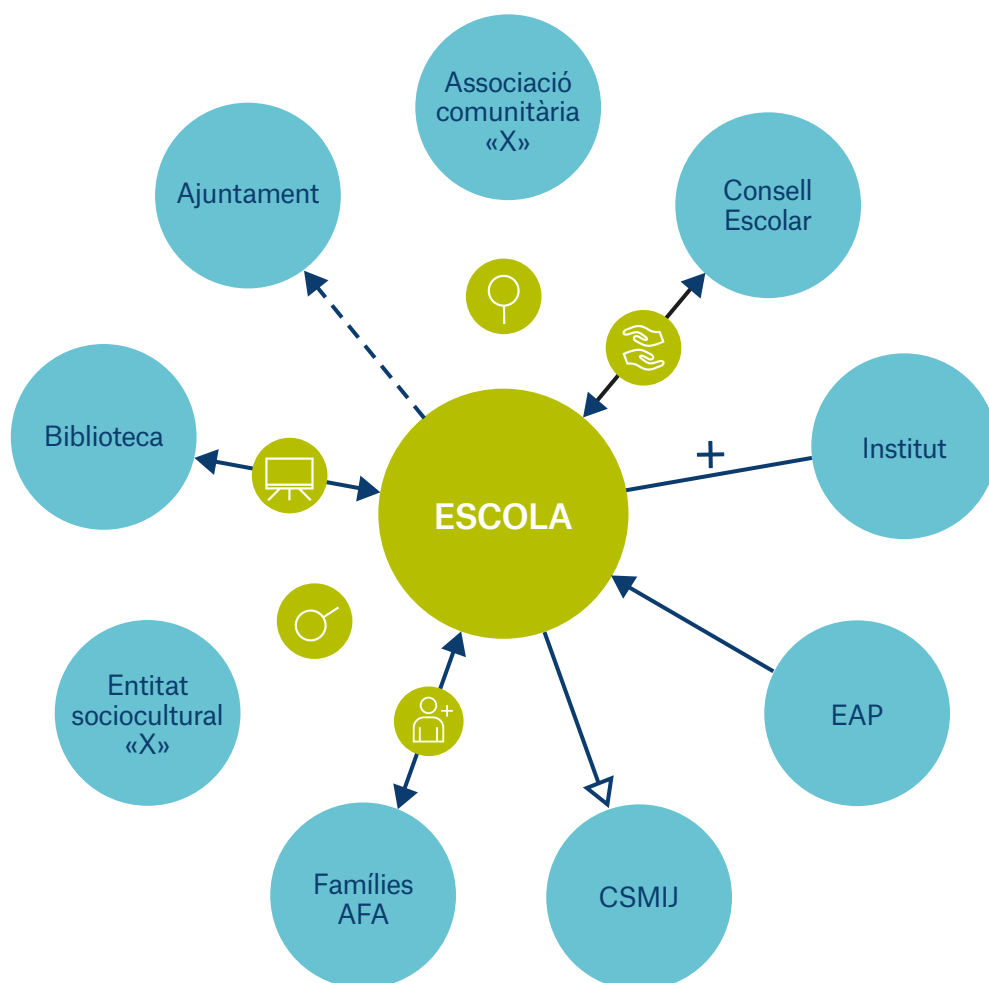
Centres educatius en clau Educació a temps complet: Aprofundint en l'equitat i les connexions

3 preguntes clau i 2 recursos
d'autovaloració

Per Moisès Esteban-Guitart
i Edgar Iglesias Vidal (UdG)

Fig 1. El Mesograma Educatiu (MesEdu)

Font: <https://www.mrp.cat/admin/magatzem/inicides/recursos-mesogramaepa.pdf>

Pensada per utilitzar-se en un **context col·lectiu de claustre**, l'eina busca identificar els agents i espais amb els quals l'escola manté alguna relació, així com qualificar aquestes relacions amb l'**objectiu final de reconèixer i enfortir l'ecosistema socioeducatiu local**, o la xarxa socioeducativa configurada pel centre escolar i altres entitats, institucions, agents amb els quals es vincula i relaciona.

2 — Posada en pràctica

Fase 1

Reflexió col·lectiva

Els membres del claustre s'han de plantejar les següents preguntes organitzades en tres blocs i obrir reflexions i debats al voltant d'aquestes qüestions:

Què fem per connectar-nos amb l'entorn?

- Coneixem les oportunitats educatives que ofereix l'entorn comunitari (entitats de lleure, equipaments esportius i culturals, activitats extraescolars, etc.)?
- Les integrem al nostre projecte educatiu de centre (amb activitats curriculars desenvolupades per altres agents, a altres espais o equipaments de l'entorn, etc.)?
- Establim connexions amb altres agents o espais de la comunitat (centres oberts, entitats de lleure, equipaments, etc.)?

Què fem per connectar-nos amb l'alumnat?

- Tenim en compte les singularitats, interessos, necessitats, objectius i experiències de l'alumnat per tal d'enriquir les activitats curriculars?
- Promovem que l'alumnat proposi i codisegni activitats curriculars?
- Promovem que l'alumnat s'impliqui en la seva avaluació?
- Disposem de plans personalitzats d'aprenentatge?

Què fem per millorar l'equitat i la cohesió social?

- Coneixem els motius pels quals l'alumnat participa o no de les oportunitats d'aprenentatge de l'entorn comunitari?
- Coneixem quin és el valor educatiu que les famílies atribueixen a les oportunitats educatives més enllà de l'horari lectiu?
- Contemplem mesures per assegurar la participació de l'alumnat amb més dificultats d'accés?
- Orientem i promovem des de tutoria o en algun altre espai la participació de l'alumnat en oportunitats educatives de l'entorn?

Depenent del volum de persones del claustre es pot organitzar la sessió en una primera part en grups més reduïts per treballar algunes preguntes i després posar-les en comú.

Fase 2

Construcció del Mesograma

De la mateixa manera que en el cas de l'EPA, el Mesograma consta de diferents elements visuals (un full de treball i adhesius amb diverses formes i colors) que permeten desenvolupar l'activitat.

El material necessari es troba disponible per a la seva descàrrega aquí:

https://educacio360.cat/app/uploads/2025/03/Elements-descarregables_Master_Mesograma.pdf

ELEMENTS DEL MESOGRAMA:

	<p>Cercle verd: representa el centre educatiu i se situa al mig del full de treball.</p>
	<p>Cercles blaus: representen els agents del territori identificats (entitats, altres centres educatius, equipaments, institucions culturals, clubs esportius, escoles de música i dansa, empreses, etc.)</p>
	<p>Vincle basat en el lideratge escolar: el centre educatiu lidera la relació i pren la iniciativa en les trobades i intercanvis.</p>
	<p>Vincle centrat en l'aprenentatge: l'element principal compartit de la relació són els aprenentatges (currículum, competències) escolars.</p>
	<p>Vincle centrat en el coneixement compartit: es prioritza l'intercanvi de visions i coneixements relatives a l'aprenent.</p>
	<p>Vincle pendent d'establir-se i que es valora que caldria explorar.</p>

Llegenda dels tipus de relacions que estableix el centre educatiu amb altres agents:

	<p>Relació sòlida bidireccional, és estable, forma part d'un acord, està formalitzada.</p>
	<p>Relació sòlida en el temps, però mantinguda per una part. Pot formar part d'un acord o no.</p>
	<p>Relació incipient iniciada per una part.</p>
	<p>Relació sostinguda en el temps, però dèbil, i mantinguda per una part.</p>
	<p>Relació que es valora com a millorable.</p>

Pas a pas

1. Situar el **cercle verd** que representa el centre educatiu al mig del suport que s'utilitzi per construir el Mesograma (full, cartolina, paper d'embalatge, etc.).
2. Escriure dins els **cercles blaus** els recursos i agents del territori que l'escola té identificats.
3. Enganxar els cercles blaus al voltant del cercle verd que representa el centre educatiu.
4. Classificar el tipus de **relacions** que hi ha entre el centre educatiu i els diferents agents (cercles blaus) utilitzant el tipus de **fletxa** que correspongui. Quan no hi hagi cap relació, no es vincularà el centre educatiu amb l'agent.
5. Categoritzar els tipus de **vincles** que hi ha en les relacions establertes en el punt anterior fent ús de les diferents icones dels **cercles verds**.
6. Reflexionar sobre el resultat final del Mesograma i definir possibles actuacions per establir noves relacions o potenciar-ne les existents.

Finalment, es recomana que un cop realitzat el Mesograma per part del claustre, aquest es pugui utilitzar com un recurs per compartir amb la resta d'agents socioeducatius del territori (barri, poble o ciutat) per poder valorar de forma col·lectiva la millor manera de reforçar els vincles.

Així mateix, el Mesograma també esdevé un recurs molt útil per situar en l'ecosistema els nous professionals (ja siguin docents, TIS, educadors socials, PAS...) que s'incorporen al centre educatiu, així com perquè aquests coneguin i es familiaritzin amb l'ecosistema educatiu.

Dues eines amb un comú denominador: la comunitat

Quan parlem de l'EPA (Ecologies Personals d'Aprenentatge) i el Mesograma, parlem de dues eines fonamentals per transformar la manera com concebem l'educació. Tot i que cadascuna aborda uns aspectes diferents, tenen un denominador comú: situar la comunitat al centre del procés educatiu. Aquest enfocament comunitari no només reforça els vincles entre l'escola, l'alumnat i l'entorn, sinó que també promou una educació més equitativa, inclusiva i personalitzada.

La comunitat com a motor d'oportunitats educatives

L'EPA ajuda a identificar les activitats i espais que formen part de l'entorn educatiu dels alumnes, connectant les seves experiències dins i fora de l'aula. Per la seva banda, el Mesograma ofereix una visió global del sistema educatiu del territori, i mostra les relacions entre els centres educatius i els agents comunitaris. Aquestes eines ens recorden que l'educació no pot reduir-se a l'àmbit escolar: és un procés col·lectiu que implica famílies, ajuntaments, entitats de lleure, equipaments culturals i esportius, i altres recursos del territori.

Promoure itineraris personalitzats requereix que els centres educatius siguin nodes actius d'una xarxa educativa local. Això implica connectar-se amb els recursos de l'entorn i contribuir a crear una comunitat cohesionada que garanteixi oportunitats d'aprenentatge per a tothom. Tal com es recull en aquesta guia, és necessari desplegar una mirada sistèmica i transversal que integri els interessos i necessitats de l'alumnat en un marc més ampli de col·laboració amb la comunitat.

La responsabilitat educativa és compartida

Cap centre educatiu pot respondre, per si sol, a la diversitat d'interessos i necessitats dels infants i joves. L'educació és una responsabilitat compartida que requereix el compromís d'un ecosistema educatiu format per múltiples actors. L'ajuntament ha d'actuar com a facilitador, assegurant que les activitats del municipi siguin accessibles, descentralitzades i alineades amb les necessitats de la comunitat.

En aquest context, la funció dels docents i altres agents educatius (educadors socials, TIS, etc.) és clau. A través del coneixement proper de l'alumnat, poden actuar com a pont entre les oportunitats del territori i els interessos personals de cada infant, connectant-lo amb activitats que l'enriqueixin i reforçant el seu sentiment de pertinença a la comunitat.

Connectem-nos per transformar

L'EPA i el Mesograma ens ofereixen eines concretes per avançar cap a una educació més integrada i comunitària. Però aquestes eines només poden desplegar tot el seu potencial si tots els actors implicats assumeixen un compromís col·lectiu. Docents, ajuntaments, entitats i famílies han d'actuar de manera coordinada per garantir que cada infant i jove trobi el seu lloc en la comunitat educativa.

Ara és el moment d'actuar. Fem que els centres educatius siguin nodes actius dins de les nostres comunitats. Reforcem les connexions amb l'entorn, detectem necessitats, i oferim itineraris educatius personalitzats que no només transformin la vida de l'alumnat, sinó també el territori en què vivim. Perquè una comunitat cohesionada és la clau per garantir una educació de qualitat i amb sentit per a tothom.

Guies de treball de l'educació 360 als centres educatius

